

Bijlage – gascontracten onder het vijfde sanctiepakket van de EU

In het vijfde sanctiepakket van de EU hebben de lidstaten, naast de reeds genoemde sancties, afgesproken dat het verboden is voor aanbestedende diensten en speciale sectorbedrijven om nieuwe opdrachten te gunnen aan Russische partijen gevestigd in de Russische Federatie, met inbegrip van dochters die in de EU zijn gevestigd en die door deze partijen worden gecontroleerd of aangestuurd. Ook moeten bestaande lopende contracten met Russische partijen die zijn afgesloten vóór 9 april 2022 voor 10 oktober 2022 zijn beëindigd/afgewikkeld. Dit geldt ook voor opdrachten waarbij de opdrachtnemer een deel van de opdracht aan zo'n Russische partij heeft uitbesteed voor een waarde van meer dan 10% van de hoofdupdracht. Relevant is hier dat de bepaling in beginsel ook geldt voor energiecontracten die aanbestedende diensten (waaronder gemeenten) of speciale sectorbedrijven (zoals nutsbedrijven) hebben gesloten. De relevante sanctieverordening biedt bescherming voor de aanbestedende diensten en speciale sectorbedrijven tegen boetes, schadeclaims en schadevergoedingen als ze de opdrachten en overeenkomsten overeenkomstig deze verordening beëindigen of aanpassen (zie artikel 11 van Verordening (EU) nr. 833/2014).

In het commissiedebat *Fit for 55* van 7 april jl. is toegezegd in contact te treden met medeoverheden om ervoor te zorgen dat in ieder geval publieke organisaties zo snel mogelijk van Russisch gas afgaan. Hierna wordt toegelicht hoe acties voor dit doel in gang zijn gezet in het kader van het vijfde sanctiepakket.

Het is bekend dat verschillende gemeenten en semi-overheden die onder de aanbestedingsplicht vallen een contract hebben met een partij die in beginsel onder deze nieuwe sanctieregels valt, en dus hun contract met de gasleverancier voor uiterlijk 10 oktober 2022 kunnen opzeggen onder bescherming van Verordening (EU) nr. 833/2014. Hetzelfde geldt voor speciale sectorbedrijven. Het kabinet steunt hen hier ten volste in. Partijen zullen in elk geval nieuwe contracten moeten afsluiten. Het is daarbij denkbaar dat, net als het geval is bij huishoudens, nieuwe contracten duurder zullen zijn, en leiden tot hogere kosten voor partijen. Voor sommige partijen zou dit ook zonder sanctiemaatregelen binnen afzienbare tijd het geval zijn (bijvoorbeeld omdat het bestaande contract binnenkort afloopt). Evenwel, het is ook zeer voorstelbaar dat partijen nog langlopende contracten hebben met een goedkoper tarief, en door deze maatregel plots voor grote en langdurige (financiële) uitdagingen komen te staan die ze niet ingecalculeerd hebben. In dergelijke gevallen komen er mogelijkheden voor partijen om bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat een ontheffing aan te vragen voor het opzeggen van een bestaand contract met een Russische partij. Gelet op het grote belang van het onafhankelijk worden van Russisch gas past hierin terughoudendheid. Het kabinet zal zo snel mogelijk criteria opstellen voor de toepassing van de ontheffingsbevoegdheid, in het bijzonder voor energiecontracten. Het kabinet zal hierover de aanbestedende diensten en speciale sectorbedrijven zo spoedig mogelijk informeren via geëigende kanalen. Een ontheffing zal ook aan de Europese Commissie gemeld worden.